

Roderik Six

Val

2015 Prometheus Amsterdam

Zomer

DOC.

Dat is niet mijn echte naam natuurlijk, ik draag er vele, maar zo hebben de bewoners van Fall me gedoopt op de eerste dag dat ik hier aankwam, nu bijna een jaar geleden.

Ik lieg.

Het was de tweede dag, toen de sheriff me kwam opzoeken. Zijn pick-up parkeerde hij voorlangs – ik liep net voorbij het raam van de woonkamer met een zware kartonnen doos in mijn armen en ik weet nog hoe ik naar buiten keek, de zespuntige zilveren ster op de flank zag fonkelen in de zon en dacht: dat is snel. De lage rommel van zijn v6 woelde door mijn buik.

Nog voor ik de doos had neergezet, stond hij al in de hal. Ik had de deur opengelaten; het was broeierig, een eerste kennismaking met de typische, naar hars ruikende hitte die zich een zomer lang onder de boomkruinen nestelde en daar ingekapseld bleef hangen tot de eerste winterprik die hete luchtballon liet leeglopen en verving door een glazen kou en zo veel sneeuw dat je na de winter alle witte spullen uit je huis weerde.

Zijn vinnigheid verraste me; zijn aanleg tot corpulentie was onmiskenbaar. Zijn lichaam had een aura van romige loomheid. Maar dat denk je ook van krokodillen. Je ver-

moedt dat ze enkel in het water gedijen met hun lange romp en peddelpoten, maar indien nodig zijn ze razendsnel, ook op het land: ze trekken hun hangbuik in en molenvieken met gestrekte klauwen door de aarde – stof waait op en voor je het weet knapt je schedel tussen hun tanden.

‘Jij moet de nieuwe Doc zijn.’ Hij tikte tegen zijn stetson en haakte zijn duimen achter zijn wapenriem. Zijn pistool glom. Ik boog voorover, zette de doos neer, klopte het stof van mijn handen en liep hem glimlachend en met uitgestrekte arm tegemoet.

‘Dat zou ik niet doen als ik jou was.’

Mijn glimlach verkrampste. Met zijn kin knikte hij naar de doos. ‘Echt slecht voor je rug. Je moet door je knieën zakken. Zou jij toch moeten weten, Doc.’

Ik ontspande en schudde hem de hand. Zijn vlezige palm was kurkdroog.

‘Dat is het noodlot van dokters. Vol goede raad maar uiteindelijk zelf het slechte voorbeeld geven.’

‘Uiteindelijk?’

‘Door te sterven. Geen goeie reclame.’

Hij keek me aan en grinnikte. Achter hem zag ik de lucht trillen.

‘Biertje?’

Ik wachtte zijn antwoord niet af en liep naar de keuken. Zijn trage stappen op de plankenvloer achter me.

‘Is Madeleine er niet?’

‘Nee, nog steeds in Capitol.’

Madeleine had ik ontmoet op een congres over anesthesie. Ze zat alleen aan de bar van het hotel te drinken, was dierenarts, lelijk, en op zoek naar een nieuwe partner om een prak-

tijk mee te delen. ‘Die oude baas Lyndon heeft eindelijk de geest gegeven. Eigenlijk gebruik ik alleen de schuur; daar staan wat kooien, een paardenbox, een vrieskist en een apart bureautje – nou ja, een tafeltje met een stoel. Meer niet. Jouw kabinet bevindt zich in het huis. Ik betaal huur, we lopen elkaar niet in de weg.’

Madeleine gaf me een nummer. Ik belde vanuit de lobby met een zoon van Lyndon die al jaren in Californië woonde. De prijs was oké, papieren regelden we wel via de post. Soms zijn de dingen simpel. Meestal eigenlijk. Je moet alleen bereid zijn om ballast weg te snijden.

‘Op bezoek bij haar zus.’ Dat had Madeleine verteld terwijl we klonken op onze overeenkomst. Nu tikten de sheriff en ik onze biertjes tegen elkaar. Via de hordeur ging ik hem voor naar buiten. De achtertuin, niet meer dan een stoppelig grasveld waar loom enkele insecten zoemden, lag noordelijk gericht, maar veel koelte leverde dat niet op. Aan de flanken gaf de bosrand wat schaduw; ik nam twee klapstoeltjes en we gingen in de lommer zitten. Een tijd lang zwegen we. We keken naar de hitte die boven de verdorde grassprietjes golfde en luisterden naar het droge kraken van de bomen. Een brokje tijd en zomer ging verloren.

De sheriff zwolg onhandig een slok bier weg, onderdrukte een proest en veegde met de rug van zijn hand zijn lippen af. Ik wist welke vraag zou komen en had het antwoord ondertussen allang klaar.

‘Het zijn niet echt mijn zaken, Doc, en anderzijds is het mijn werk om mijn neus in andermans zaken te steken – noem het beroepsmissvorming – maar wat brengt een jonge arts als jij naar Fall?’

‘Toeval, sheriff.’ Ik vertelde hem over mijn ontmoeting met Madeleine en het telefoontje naar Lyndon junior. ‘Maar dat wist je natuurlijk al – anders zaten we hier niet. En toeval is natuurlijk ook nooit een reden, eerder het ontbreken daarvan.’

‘Ik mag hopen dat er achter schijnbaar willekeurige gebeurtenissen een reden schuilgaat. Dat is mijn taak: verborgen motieven blootleggen, verbanden ontdekken waar er op het eerste zicht geen zijn. Als alles toeval is, dan is mijn werk zinloos.’

‘Toeval bestaat niet? Elke toevalligheid herbergt een eindeloze keten van oorzaak en gevolg, een aaneenschakeling van miljoenen traceerbare redenen die tot een onvermijdelijke samenloop van omstandigheden leiden? Dan bestaat toeval inderdaad niet. Dan is toeval slechts een gemakzuchtige verzamelnaam voor onze domheid en ons onvermogen om al die verborgen radertjes als dusdanig te herkennen. Dat schept nieuwe problemen, toch voor jou. Want in dat geval is alles onvermijdelijk, het resultaat van een op hol geslagen machine die al eeuwenlang roodgloeiend op volle toeren draait, en is niemand echt verantwoordelijk voor zijn daden. Dan is niemand nog schuldig. Dat kan ook niet de bedoeling zijn, toch?’

De sheriff zweeg beleefd.

‘Excuses. Stokpaardje van me. Laat ons zeggen dat ik er niet van overtuigd ben dat de wereld rationeel in elkaar zit en logisch te doorgronden valt. Het tegendeel komt te vaak voor. Ik hou het liever op toeval. Toeval en chaos.’

Op slag was ik moe. Al anderhalve dag was ik aan het sjouwen en ik had niets noemenswaardig gegeten, op een emmer

roomijs na. Zelf had ik weinig meegebracht maar de ouwe Lyndon was blijkbaar nogal een hamsteraar, het type dat niets kan weggooien, dat hecht aan het verleden. In dat opzicht was ik anders. ‘Pak die boel maar in. Wat je kunt gebruiken voor de praktijk mag je houden, ik hoef die spullen niet, en waar je geen blijf mee weet sla je maar op in de garage. Als ik ooit terugkom naar Fall – God verhoede – dan haal ik het beste er wel uit. En de rest, nou, gooi die rommel maar gewoon weg.’

De erfenis kon Lyndon junior duidelijk gestolen worden. Gelijk had ie. Lyndons huis stond vol afgeleefde meubels en zijn materiaal was zo hopeloos verouderd dat ik er medeloos van was geworden. Misschien was het toch vooral de hitte. Ik klokte een bodempje bier naar binnen. Het was lauw.

‘Nu, dat terzijde. Om eerlijk te zijn, sheriff, ik was de stad beu. De drukte, de overvloed aan mensen vooral. Hun lawaai dag en nacht, hun protserigheid en drukdoenerij – ik kon het simpelweg niet meer aan. Het heeft een tijd geduurd voor ik het wilde toegeven maar ik gedij niet in die betonnen gedrochten. Ik miste uitzicht. Groen. Water. Ongecultiveerde natuur – geen park of vijf boompjes op een kaarsrechte lijn.’

Ik zuchtte even. Keek naar mijn lege flesje. In de bodem vonkte de zon.

‘Rust vooral, sheriff. Dat vind je niet in de stad, daar is ze in zekere zin zelfs de vijand van. In de stad moet je altijd iets doen, liefst in een hels tempo, van hot naar her. Alleen de toekomst telt er, je plannen, niet waar je mee bezig bent. Alles is er instant verleden tijd – het nu bestaat niet in een stad; ze weigert halsstarrig de schoonheid van een stilstaand moment te zien. Ik werd er ongedurig van – ik ben

het nog steeds, en terwijl ik elke dag gestreste patiënten aanmaande om te ontspannen, het rustiger aan te doen, holde ik zelf van de ene afspraak naar de andere. Vol goeie raad, en hem dan zelf niet opvolgen – ik zei het al.’

Opnieuw bleef het een poosje stil. Alleen het kraken en het laaien van de aarde. Een insect bleef even als een kolibrië voor mijn gezicht hangen en voor ik de kracht kon opbrengen om ernaar te meppen, schoot het zigzaggend weg, spottend bijna, als om mij te tonen hoe vrij hij wel door deze wereld bewoog.

De sheriff schraapte zijn keel. ‘Nou, Doc, als je natuur en rust wilt, dan ben je hier aan het juiste adres. Ik veronderstel dat je niet met de boot bent gekomen?’

Ik begreep waar de sheriff op doelde; ook Madeleine had geprobeerd me het veer aan te smeren. Pas later snapte ik waarom. ‘Het is niet echt een vaste dienst, en soms moet je een dag wachten, maar uiteindelijk is het... gemakkelijker. Als je tegen de zee kunt natuurlijk. Afhankelijk van de omstandigheden duurt de overtocht twaalf tot achttien uur. Nu, je mag de schipper altijd om een kajuit vragen, kun je bijslapen, en er is iets wat voor een bar kan doorgaan – nou ja, hij zet een fles op tafel en die deel je dan. Of je neemt een boek mee.’ Madeleine ging er naar mijn smaak iets te fel op door, alsof de schipper haar verre neef was die ze een vrachtje wilde gunnen. Het maakte me wantrouwig, achttien uur op een boot, vergezeld van een eenzame schipper die me ongetwijfeld de pieren uit de neus zou vragen. Het stond me niet aan. Zeker toen ik een wegenkaart opensloeg en een prachtige weg richting Fall ontdekte.

De enige weg.

HET WAS NOG DONKER TOEN ik uit Montreal vertrok, er was nauwelijks verkeer op Continental Avenue en ik raakte probleemloos over Picard Bridge, en terwijl ik de stad achter me liet, ontvouwde zich voor me de dageraad, rozig en pril, en het was alsof ik samen met de aarde ontwaakte, samen met haar de duisternis van me af schudde.

Ik reed met het raampje open, vastbesloten om mijn linkerelleboog te verbranden.

Eerst de driehonderd kilometer naar Charlesville waar ik stopte voor een steak, dan de vijfhonderd naar Capitol, om dan langzaam naar het dunbevolkte zuiden af te buigen, korte stukjes, van tankstation naar tankstation – de geur van koffie, verschaalde urineblokjes en uitlaatgassen, het lijkje van een wasbeer in de berm – door kleine, naamloze gehuchten, niet meer dan een paar huisjes die tegen elkaar aan schurkten, plaatsjes waar ik traag doorheen reed, zelfs met de radio zacht, mijn tenen die het gaspedaal streelden, sluipend, om niemand wakker te maken.

Ergens tussenin ontmoette ik een meisje, Charlene heette ze, maar ze deed me niks. Buiten op een picknickbankje dronken we samen koffie terwijl we naar de voorbijrazende tientonniers staarden. Ze frunnikte onophoudelijk aan de ra-

fels van haar gescheurde jeans en ik betaalde voor haar een hamburger. Ze zag eruit alsof ze het kon gebruiken. Ooit was ze mooi geweest en met wat geluk kon ze het opnieuw worden, zij het nooit meer helemaal: de slijtage had zich te diep in haar vastgebeten, en in een flits zag ik haar voor me, zoveel jaren later, rokend aan een keukentafel, mentholsigaretten die ze halverwege uitdrukte in een metalen asbak, thee die langzaam afkoelde in een keurig onderhouden maar verder onbewoond huis.

‘Ik ben Charlene.’

Meer zei ze niet, en ze sprak de woorden uit alsof ze zich van haar eigen naam moest overtuigen, alsof ze het zelf nauwelijks nog geloofde.

Ze wilde ongetwijfeld een lift, naar eender waar, weg vooral, maar ik was al opgestaan, vastberaden het daarbij te laten en terwijl ik naar mijn wagen stapte en het stof rond mijn voeten opdwarrelde, keek ik nog één keer halfslachtig om en zwaaide naar haar – van ver moet het op een wegwerpgebaar geleken hebben en misschien was het dat ook: een afwimpelen van een vage mogelijkheid, van een toekomst die we niet zouden verkennen.

Laat in de namiddag nam ik de laatste en enige afrit richting Fall. De provincieweg heette toepasselijk Fall Road en bestond uit twee rijvakken, één heen en één terug, netjes van elkaar gescheiden door een witte lijn, een lange rechte witte lijn.

De avondzon gloeide in mijn achteruitkijkspiegel en met elke kilometer reed ik mijn almaar langer wordende schaduw tegemoet.

Ik passeerde een oud reclamepaneel. Een flard vervaagde tekst, vale bladders verf – een verloren droom.

Daarna alleen maar bomen. Woud.

Het begon te schemeren.

Op de radio kabbelde een praatprogramma onverstaanbaar verder. Het volume stond te laag om de stemmen van elkaar te onderscheiden maar het was voldoende te weten dat ergens in een kleine studio mensen in de weer waren met meningen en microfoons. Wat gefluister in het duister, meer had ik niet nodig, meer zijn we niet.

Er kwamen geen tegenliggers. Het maakte me loom en ongeduldig tegelijk. Ik miste de plots opduikende koplampen, die zilveren speldenprikken waardoor je spits rechtop veert, je handen steviger om het stuur klemt, alle wijzertjes en het digitale klokje consulteert en even met je blik de tas op de passagierszetel aait – je bent klaar en paraat – en dan komt het, sneller dan verwacht: de flits en het geraas en het metaal, dat knikje in de flank, de spanning in je kaken, ogen strak op de weg, je ogen één met de rode puntjes die wegdeemsteren in je achteruitkijkspiegel en dan is het voorbij en eensklaps kalm, het asfalt weer voor jezelf, uitgestrekt als een zwarte loper waarop je verder raast, waakzaam door de nacht.

Noch het omgekeerde. Het slome volgen, het witte schijnsel dat door je wagen kruipt, schaduwvingers op het dashboard plakt; de rubberen band die tussen jullie hangt, die rekt en krimpt, maar nooit knapt – het kriebelt in je nek,

je voelt je belicht, bekeken, op je ongemak en je weifelt, de twijfel krampt in je kuit – harder, of juist trager – maar er komt geen oplossing en je kunt de achterligger slechts, zo veel knagende kilometers lang verdragen.

Neen, geen van beide.

Ik reed als enige op die lange, rechte weg. Almaar verder en verder.

Ik werd mijn adem gewaar. Het gewicht van mijn benen. Voelde de massa onder me groeien, alsof ik een berg op reed.

Ik had het raampje dichtgedraaid. Ingekapseld in mijn biceps, een stalen kou die zich niet liet wegwrijven. Alsof iets van buitenaf me besmet had, daar in het vlees gedijde en wachtte op een kans om mijn ganse lichaam te verstijven.

Al een hele tijd tornden mijn ogen op tegen het donker.

Het zonlicht was afgekoeld tot een vage metaalglans.

De witte middenstreep: ooit een betrouwbare krijtlijn die achter de horizon verdween, nu afgeknot tot een wazig stompje. En misschien droomde ik zelfs dat. Reed ik al minutenlang blind, verwoed starend naar een schemerig vlekje op mijn netvlies.

Er was geen ontkomen meer aan. Ik moest de verstralers ontsteken.

Een oude weerzin. Want het licht maakt de duisternis zichtbaar.

De nachten waarop je tijdens een elektriciteitspanne met een zaklamp in de kelder afdalt om de zekeringen te con-

troleren. De dunne lichtkegel die vooral onthult wat je niet ziet: stapels zwart, boven en onder je, een onmetelijke, ademende massa die een zwak straaltje belaaft. Alsof je, gewapend met een waterpistool, een inferno trotseert.

Met een klik sprongen de bomen tevoorschijn.

Al die stammen, die grijzige gestalten, opgetrokken uit vaal marmer – een versteend leger in het gelid.

Alsof ze zich stilhielden.

Ik herinnerde me een spel, op het schoolplein. Iemand draaide zich om, zijn rug naar de rij, en riep een rijmpje. Tijdens de spreuk mocht iedereen zich bewegen, voorwaarts, in de hoop voorbij de tovenaar te raken. Als de woorden ophiielden, bevroor iedereen. De tovenaar keek om, spiedend. Wie nog bewoog, zijn evenwicht verloor, een voet verzette, knipperde – die was gezien.

Je kon, op dat moment, de stilte voelen wegen. Het hangen. De aarzeling. De spanning als een vraagteken in je spieren.

Toen vond je het stiekem leuk om de tovenaar te zijn. Tot je je weer omdraaide, en alles achter je voelde daveren. En naderen.

Ze stonden akelig dicht bij de weg, met wortels die begerig het asfalt aftastten. Alsof ze – verzilverd – hun adem inhielden.

Hun kruinen overkoepelden het beton. Van bovenaf gezien: een dun, glimmend litteken tussen miljarden groene schubben. Hier beneden: een tunnel. Elke stuttende stam de rib van een booggewelf.

Vanzelf ging ik trager rijden. Leunend over mijn stuur om met open gezakte mond omhoog te kijken. De schaduw van takken: grillig, zwarte bliksemschichten op het glas.

Ontzag – dat was het woord.

Wat je voelt in kathedralen.

Op de radio niets dan ruis. De naald lichtte onderbroken op, maar kon het signaal niet meer vasthouden. Toch kon ik er me niet toe brengen hem uit te schakelen. Ooit had ik gelezen dat dat statisch geknetter restgeluid is, dat wat overblijft van de oerknal. Een grondtoon die overal in het heelal eender klinkt. De nagalm van een deur die ooit, aan het begin, was dichtgeslagen.

Ik dwong mijn rechtervoet dieper het pedaal in.

Als een optrekkende carrousel: de ene stam na de andere. Nooit helemaal gelijk aan zijn voorganger en toch, gaandeweg, één ribbelend geheel.

Zwarte krassen op het glas.

Stroomstoten door de naald.

Aanzwellende golven ruis.

De geur van natte bladeren die via de airco binnendrong; een wakke lucht, zwanger van hout en groen.

En dan, een ster.

Ik knipperde. Mijn kin verankerd op het stuurwiel, een houvast voor mijn blik. Rechts, in de verte, tussen het gebladerte, onmiskenbaar: een ster.

Ik vertraagde opnieuw, bang haar te missen, bang eraan voorbij te rijden. Even verloor ik haar uit het oog en dan

verscheen ze weer; vijfpuntig, wit op een donkere achtergrond. Daar, daar moest ik heen.

Knagend op de achtergrond een vage angst. De angst om te eindigen als de drie wijzen die een komeet najoegen, glorieus en onbereikbaar hoog boven hen verheven, om ten slotte genoeg te moeten nemen met een baby in een stal.

Op angst kun je altijd vertrouwen. En meestal is het erger dan je ooit durfde te bevroeden; meestal ben je niet bang genoeg. Altijd wuif je de angst net iets te lichtzinnig weg. Het is niets, het is de wind maar, een nachtelijke bries die langs de opbollende gordijnen binnensluipt en de haartjes in je nek streelt. Het is niets, hout dat kraakt, een droog twijgje dat knapt in een verlaten bos, een ritseling in het struikgewas, de schelle kras van een zwarte vogel. Het is niets, een schaduw die over het televisiescherm glijdt waardoor je niet meer durft om te kijken. Het vlezig geluid van iets wat scheef zakt in de koelkast. Het is niets. De kriebel van een spinnenpoot op een tepel, de glans in het scalpel – het is niets, helemaal niets.

Het was een bord.

Twee metalen palen en een plakkaat dat half overwoekerd was en slechts een ster vrijliet. Een dom symbool, een tekening op een plaat. Geen staartster aan de hemel, geen leidraad, geen uitweg – zelfs geen gebakerde baby in een voederbak.

Geïrriteerd perste ik wat lucht tussen mijn lippen naar buiten. Het hielp niet. Mijn handen jeukten en de auto leek plots gekrompen, te dichtbij met al zijn glas en metaal en namaakleder. Nijdig, alsof ik hard in iets wilde knijpen,

draaide ik de contactsleutel om. Met een zucht, een opgeluchte huiver bijna, viel de motor stil. Meteen had ik er spijt van. In te veel films had ik gezien hoe auto's dienst weigeren; te veel bankovervallen met sputterende vluchtauto's, te veel verzopen motors terwijl de maniak met de kettingzaag met rasse schreden nadert. Te veel pellicule waar werkelijkheid doorheen schemert. Maar te laat, altijd te laat.

Gejaagd duwde ik het portier open. Een plens koele avondlucht tegen mijn wang. Te snel, te ondoordacht stapte ik uit. Onmiddellijk was ik minder. Verdund.

In de stralenbundel van mijn koplampen dampte een lage nevel. Ze kwam van tussen de bomen gekronkeld, stak loom en onverstoorbaar de baan over en verdween aan de overkant weer tussen de stammen. Ook ik voelde me mistig, alsof de minste bries me in rafels uiteen kon blazen.

Adem omringde me – de koude wasem van het woud. Zijn grootsheid belaagde me, mij, hier op dit smal strookje asfalt, alleen, op een godverlaten avond.

Ik omarmde mijn armen, om mezelf bijeen te houden, en wandelde naar het bord, mijn bestaan in flarden achter me aan slepend.

Ik klampte me vast aan details.

Een zaadpluisje dat net boven de nevel zweefde, een vederlicht bolletje met witte tentakels van het allerfijnste haar dat speels de wereld verkende. Een blad dat zijn tak loste en in een fladderende spiraal langs me heen dwarrelde.

Ik had een mier willen zijn, iets nietigs, iets wat beter bij mijn formaat paste. Iets wat te klein was om angst te bevatten.

Ik hield mijn blik op de grond gericht, hooguit een meter voor mijn voeten. Ver kon het bord niet meer zijn. Toch liet het op zich wachten; de tijd herleid tot spinrag, de ijle restanten van een web, diep in de winter.

Tot ik plots op de palen stuitte. Ze waren hard en tastbaar, van levenloos metaal. Een naburige boom hield het bord in zijn greep: een hand van takken omklemde de plaat alsof ze op het punt stond het hele gevaarte uit de grond te rukken. Tussen de knoestige vingers blonk de ster.

Nog steeds met mijn armen rond mijn borstkas geslagen – mijn vingertoppen rustten in de kuiltjes tussen mijn ribben – bekeek ik het kluwen van hout. Onwillekeurig rilde ik; om de rest van het bord vrij te krijgen zou ik de takken moeten aanraken, ze moeten breken als vingers tijdens een ondervraging. Nu al, voor het eerste knakken, voelde ik het droge geluid net onder mijn kaakbeen, als kiezels in mijn keel, en ik forceerde een geeuw om de verharde knobbels weg te slikken. De koude lucht raakte mijn tanden aan.

Hoe zou ik er trouwens bij raken? De onderkant van het bord bevond zich al op ooghoogte en in mijn wagen lag niets wat als opstapje kon dienen. Noch had ik, mocht ik er eenmaal bij kunnen, zin om mijn scalpel bot te snijden. Even overwoog ik het zo te laten. Gewoon: mijn armen laten zakken, me omdraaien, in de wagen stappen en die vermaledijde weg afrijden, helemaal tot het einde. Wat kon mij dat verborgene schelen?

Iets in me sijpelde weg. Tegelijk werd ik vaster, welomlijnder – mijn lichaam bood opnieuw weerstand en ik voelde hoe de omgeving weer tegen me op botste in plaats

van dwars door me heen te stromen. Ik werd de dingen gewaar; de omgeving en haar geluiden.

Voor het eerst sinds ik was uitgestapt, jaren daarvoor, hoorde ik de afwezigheid van stilte: het tikken van de afkoelende motor onder de kap, het milde ruisen van de kruinen als de kalme hartslag van een slapend monster, de schichtige zoem van een voorbijscherend insect, misschien zelfs het haakse fladderen van een vleermuis in achtervolging. Het plooien van vochtig mos onder mijn zolen.

En het zingen.

Ooit, in een oude zomer, had ik onder de pylonen hetzelfde gehoord. Een iel zingen, alsof door die elektriciteitskabels hoog boven me miljoenen samengeperste mensenstemmen voorbij zoefden, razendsnel op weg naar hun bestemming, de andere kant van de lijn. Om de zoveel meter zaten grote bollen als kralen over de kabels geschoven en ik droomde ervan er ooit zo een te bezitten, ergens ervan overtuigd dat ze in de herfst als rijpe vruchten in de velden vielen. Zo'n bol, waar zo veel stemmen in nagloeiden.

Het zingen kwam van links. Een fijn achtergrondgeluid, niet meer dan een laag zoemen waar sporadisch een flinter spanning vanaf knetterde. Je moest je oren erop toe leggen om het op te vangen.

Daar stond de bron, een paar meter van het bord verwijderd, aan weerszijden van de baan op een talud waar wat stoppels droog gras op groeiden: drie meter hoog, opgetrokken uit ruitvormig gaaswerk, strak opgespannen tussen diep ingegraven palen die bovenaan in een v aftakten en zo

een overkapping van prikkeldraad vormden – een elektrisch hek dat hoorbaar onder hoogspanning stond. En, bij nader inzien, niet alleen evenwijdig aan de weg. Het hek maakte een rechtse hoek en sneed zo dwars door het woud. Aan beide zijden van de constructie was een vijftal meter bos gerooid; een dwaas die hoopte in een boom te klimmen en de sprong te wagen.

Verbluft stond ik naar de indrukwekkende afrastering te gapen. Was het een reservaat? Een privaat landgoed? Jachtgebied? Gigantisch was het alvast wel. Noch langs de weg, noch in het bos viel een eindpunt te bespeuren; het metaal verdween als een nietsontziend scheermes aan de drie einders. Het was van een griezelige perfectie.

Tegen het talud aan, half onder rulle aarde bedolven, lagen een paar losse staven, overschotjes van de werken. Nadat ik er eerst met mijn schoenpunt tegen getikt had om te zien of er stroom op stond, wrikte ik een staaf los en sleepte die mee naar het bord. Het ijzer voelde korrelig aan, een bruine kou die in mijn handpalm trok.

Opgeheven zwiepte de staaf aanvankelijk doelloos in het rond alsof ik tevergeefs een rubberen stok in balans probeerde te houden, maar eenmaal gewend aan mijn verlegd zwaartepunt hervond ik ons evenwicht en kon geduldig aan de overhangende takken frunniken.

De houten vingers raakten gekneusd. Van onder de schors kwamen bleke, draderige vezels tevoorschijn die papperig werden onder mijn botte gestomp. Bladeren scheurden en brokjes groen sneeuwden naar beneden. Het geluid van knappend hout en metaal dat over metaal schraapte, knarste langs mijn tandwortels. Het liet zich niet wegslikken.

Beetje bij beetje, beschadiging na beschadiging, kwamen er letters bloot te liggen. Wit, in een geblokt lettertype. Door de greep van de houten klauwen leken ze gemarmerd, alsof het eigenlijk een heel exclusief font betrof, zo eentje dat je maar in een paar papierhandels ter wereld bestellen kon. Ten slotte liet ik, hijgend en met een roestige kramp in mijn armen, de staaf zakken.

FALL MILITARY BASE

CAMP X

THE GATEWAY

Meer dan ernaar kijken kon ik niet doen.

Toch maakte het me een tikkel zenuwachtig, alsof er elk moment een jeep uit de bossen kon komen geraasd, een gepantserd voertuig, opgetuigd met felle verstralers en soldaten op treeplanken met robuuste helmen en nachtkijkers die me in een mum van tijd zouden omsingelen, me op de knieën zouden dwingen onder de dreiging van barse bevelen en neerkomende geweerkolven terwijl een van hen mijn handen met een soepele lassobeweging op mijn rug zou boeien met een plastic lusje dat zich bij elk wringend verzet dieper in mijn polsen beet, waarna ik ruw in de laadbak geduwd zou worden, een zwarte kap over mijn hoofd, mijn borst op de vloer die vaag naar geweerolie en aarde rook, de geribbelde zool van een legerlaars hard tussen mijn schouderbladen gedrukt, hotsend en hortend op weg naar bestemming onbekend, naar hol klinkende gewelven diep onder de grond, mijn knieën en schoenpunten slepend over een glad gepolijste betonvloer, mijn oksels in het juk

van twee gespierde klauwen, tot ik een naald mijn onderarm voelde binnen dringen om vele uren – dagen? – later te ontwaken, naakt, vastgekleusterd aan een metalen stoel in een raamloze kamer met een felle bureaulamp op mijn gezicht gericht die alle duisternis verdelgde, recht mijn brein in scheen, mijn geest opensperde als een karkas zodat onbekende mannen er met hun latexvingers in konden pulken op zoek naar geheimen, op zoek naar de reden van mijn aanwezigheid – mijn aanwezigheid die op zich al voldoende bezwarend was, want zou ik anders ondervraagd worden, zou ik hier überhaupt zitten mocht ik niets gruwelijks misdaan hebben, of wilde ik soms beweren dat zij, met al hun geheime kennis, hun clandestiene alwetendheid, met hun informatieapparaat dat de hele wereld in hun tentakels klemde, dat zij, rechters en beulen en goden tegelijk, een fout hadden begaan terwijl het overduidelijk omgekeerd was, dat mijn louter bestaan, of wat daarvan restte – een rillend hoopje afval, voor hen hoogstens even ergerlijk als een vleesdraadje tussen hun tanden – dat mijn leven een groot walgelijk misverstand was, een gore overbodigheid die zij als een kakkerlak door de afvoer zouden spoelen, en dat zij, en zij alleen, het bij het rechte eind hadden en dat mijn enige recht, mijn laatste bestaansrecht, nu nog een bekentenis was, een mea culpa dat me niet kon redden, nooit, maar me hoogstens nog wat waardigheid kon verlenen, dat alles bekennen mijn enige kans was om eindelijk, eindelijk, te worden wat ik altijd al wilde zijn: rein in het uur van mijn dood.

Neen. Niets van dat alles.

Ik stond daar, in de nachtelijke kou te staren naar dat

plakkaat, liet mijn blik nog een keer langs de zilveren omheining glijden, draaide me om en stapte weer de wagen in. Die keurig startte.

In mijn achteruitkijkspiegel zag ik de nevel wervelen. Voor me de weg. Links en rechts de hekkens die door de snelheid tot een glinsterende wand versmolten.

En ik reed en ik reed en reed.

Niet meer.

Alleen dat druppeltje warm zweet dat langs mijn linkerslaap liep.